

OPEN PARK WEERT

VERKENNEND NATUURONDERZOEK IN HET KADER VAN DE OMGEVINGSWET

Opdrachtgever:	Gemeente Weert
Projectnr:	WEE178
Datum:	17 maart 2025

OPEN PARK WEERT

VERKENNEND NATUURONDERZOEK IN HET KADER VAN DE OMGEVINGSWET

Opdrachtgever:	Gemeente Weert
Projectnr:	WEE178
Rapportnr:	20250317-WEE178-001-RAP-NAT-VO-1.0
Status:	Definitief
Datum:	17 maart 2025

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

© 2024 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

Opsteller:
FF

Verificatie:
NH

Validatie:
JDI

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	5
1.1	Aanleiding.....	5
1.2	Doelstelling.....	5
1.3	Leeswijzer.....	5
2	PROJECTGEGEVENS.....	6
2.1	Beschrijving projectgebied.....	6
2.2	Voorgenomen plan.....	7
3	BESCHERMDE SOORTEN.....	9
3.1	Inventarisatie.....	9
3.1.1	Literatuuronderzoek.....	9
3.1.2	Veldbezoek.....	10
3.2	Interpretatie.....	10
3.2.1	Flora.....	10
3.2.2	Vogels.....	11
3.2.2.1	Vogels – jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 3).....	11
3.2.2.2	Vogels – Omgevingsscansoorten (jaarrond beschermde nesten categorie 4).....	11
3.2.2.3	Vogels – algemeen voorkomende broedvogelsoorten.....	11
3.2.3	Vleermuizen.....	12
3.2.4	Grondgebonden zoogdieren.....	13
3.2.5	Amfibieën.....	14
3.2.6	Reptielen.....	14
3.2.7	Vissen.....	14
3.2.8	Ongewervelden.....	14
4	BESCHERMDE GEBIEDEN.....	16
4.1	Natura 2000-gebieden.....	16
4.2	Natuurnetwerk Limburg en Groenblauwe mantel.....	16
4.3	Houtopstanden.....	17
4.3.1	Provinciaal beschermde houtopstanden.....	17
4.3.2	Gemeentelijk beschermde houtopstanden.....	18
5	EFFECTEN VOORGENOMEN INGEPEN.....	19
5.1	Beschermde soorten.....	19
5.1.1	Vogels.....	19
5.1.1.1	Vogels – jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 3).....	19
5.1.1.2	Vogels – omgevingsscansoorten (categorie 4).....	19
5.1.1.3	Vogels – algemene broedvogels.....	19
5.1.2	Vleermuizen.....	20
5.1.3	Grondgebonden zoogdieren.....	20
5.1.4	Amfibieën.....	21
5.1.5	Reptielen.....	21
5.1.6	Algemene zorgplicht.....	21
5.2	Beschermde gebieden.....	21
5.2.1	Natura 2000-gebieden.....	21
5.2.2	Provinciale gebiedsbescherming.....	21
5.2.3	Houtopstanden.....	22
6	CONCLUSIES.....	23
6.1	Beschermde soorten.....	23

6.1.1	Algemeen voorkomende broedvogels – rekening houden met het broedseizoen	23
6.1.2	Vleermuizen – nader onderzoek naar verblijfplaatsen.....	23
6.1.3	Algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën– rekening houden met de zorgplicht	24
6.2	Beschermde gebieden	24
6.2.1	Natura 2000-gebieden – berekening stikstofdepositie.....	24
6.2.2	Provinciale gebiedsbescherming – negatieve effecten uitgesloten	24
6.2.3	Houtopstanden – kapmelding en compensatie	24
7	GERAADPLEEGDE BRONNEN	25

BIJLAGEN

B1	NATUURBESCHERMING
B1.1	Inleiding
B1.2	Soortenbescherming
B1.3	Gebiedsbescherming
B1.3.1	Natura 2000-gebieden
B1.3.2	Natuurnetwerk Nederland
B1.3.3	Houtopstanden
B2	JAARROND BESCHERMDE VOGELNESTEN
B3	PROVINCIALE VRIJSTELLING
B4	FOTO'S

TABELLEN

Tabel 1 Waargenomen beschermde soorten binnen een straal van circa 0,5 kilometer van het projectgebied in de NDFF (2019 – 2024).	10
---	----

AFBEELDINGEN

Afbeelding 1. Ligging projectgebied, op luchtfoto weergegeven (bron: ESRI Nederland).	6
Afbeelding 2. Vlekkenplan (naar: Cuppen 2024)	7
Afbeelding 3. Planonderdelen.....	8
Afbeelding 6. Ligging van het projectgebied ten opzichte van de bebouwingscontour houtkap (Bron: Provincie Limburg).....	17

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De Gemeente Weert is voornemens het sportterrein aan het Vrakkeveld te Weert te reconstrueren.

Als onderdeel van deze ingreep is onderzoek uitgevoerd naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna en is een eerste inschatting gemaakt van de effecten op beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland, NNN). Daarbij kan het voor een ingreep in sommige gevallen verplicht zijn om melding te doen van het kappen van houtopstanden.

1.2 Doelstelling

Het doel van het verkennend flora- en faunaonderzoek is om inzichtelijk te krijgen welke beschermde flora en fauna onder de Omgevingswet mogelijk kunnen voorkomen in het projectgebied en om de ligging van het projectgebied ten opzichte van beschermde gebieden (Natura 2000 en NNN) volgens de wet- en regelgeving vast te stellen. Hieruit volgt of de ingreep mogelijk een effect heeft op beschermde flora en fauna en beschermde gebieden. Daarbij wordt tevens bepaald of de ingreep betrekking heeft op houtopstanden die onder de Omgevingswet beschermd zijn. Als blijkt dat de ingreep leidt tot een mogelijke overtreding van de Omgevingswet, wordt bepaald naar welke soorten en voor deze soorten belangrijke functies eventueel aanvullend onderzoek nodig is en/of nadere toetsing in het kader van beschermde gebieden nodig is.

1.3 Leeswijzer

De rapportage van dit verkennend flora- en faunaonderzoek is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 beschrijft de geografische ligging en het huidige gebruik van en de voorgenomen ingrepen binnen het projectgebied.
- In hoofdstuk 3 zijn de verzamelde resultaten van het veld- en literatuuronderzoek ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten en beschermde functies binnen en nabij het projectgebied uiteengezet.
- In hoofdstuk 4 wordt toegelicht of het projectgebied binnen of in de nabijheid van beschermde gebieden gelegen is (Natura 2000 en NNN). Ook wordt aangegeven of binnen het projectgebied beschermde houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Omgevingswet.
- Hoofdstuk 5 beschrijft per soortgroep welke effecten tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase van het project kunnen worden verwacht op beschermde soorten. Daarnaast wordt aangegeven of effecten op beschermde gebieden te verwachten zijn.
- In hoofdstuk 6 zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen.
- In hoofdstuk 7 is tot slot een overzicht van de geraadpleegde bronnen opgenomen.

2 PROJECTGEGEVENS

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gegevens ten aanzien van de voorgenomen ingrepen binnen het projectgebied weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging en het huidige gebruik van het projectgebied. Vervolgens worden de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik binnen het projectgebied kort beschreven.

2.1 Beschrijving projectgebied

Het projectgebied is gelegen in de stad Weert. Het projectgebied betreft diverse kadastrale percelen langs de Suffolkweg in het zuidoosten en langs de Ringbaan Noord in het noordwesten. De totale oppervlakte bedraagt 17,5 ha. De ligging is weergegeven op afbeelding 1.

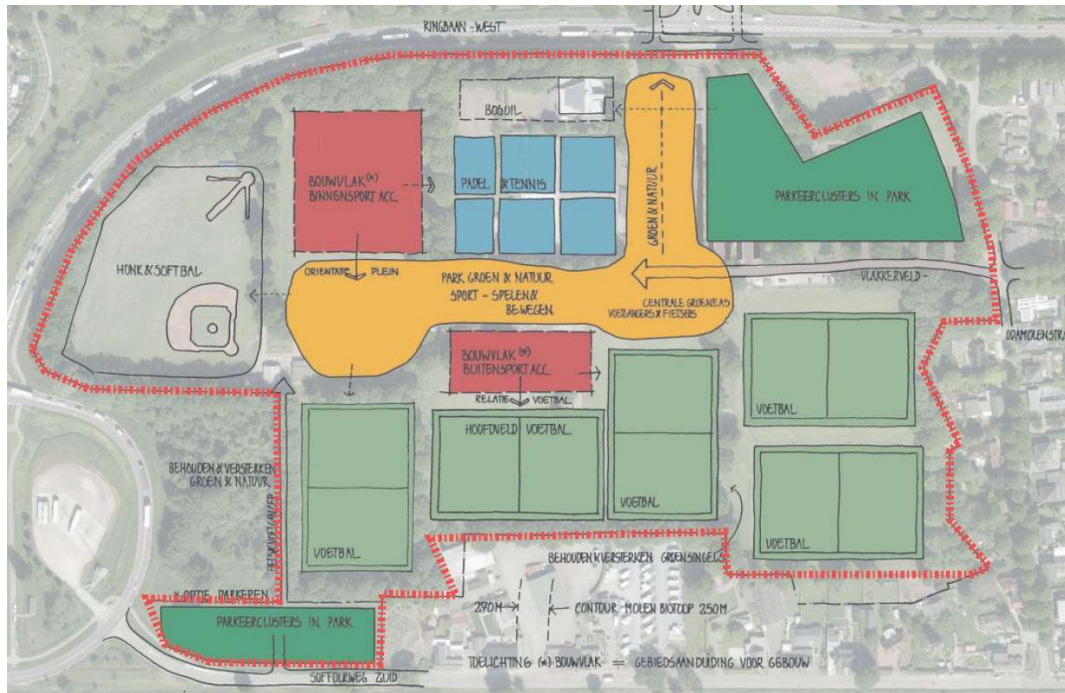
Afbeelding 1. Ligging projectgebied, op luchtfoto weergegeven (bron: ESRI Nederland).

Het projectgebied betreft een gebied met sportvelden, omgeven door de bebouwing van Weert. De noordgrens wordt gevormd door Ringbaan Noord. De Zuid-Willemsvaart loopt net ten zuidoosten van het projectgebied en ook parallel daaraan, maar ervan gescheiden door de Suffolkweg. Rondom de sportvelden liggen bomenrijen en bosjes of bosschages. In bijlage 4 zijn diverse foto's afgedrukt, die een impressie van het projectgebied geven:

- aanwezigheid van opstallen (foto's 1, 2, 5, 11, 12, 13, 16, 18 en 22);
- bomenrijen en lanen (foto's 14, 15, 19, 24, 25 en 26);
- grote, solitaire bomen (foto's 4, 6, 8 en 28);
- bosranden, bosschages en bosje (foto's 9, 20, 30 en 33 – 46);
- grasvelden en gazon met kort gemaaid gras (foto's 3, 7, 10, 21, 23 en 29);
- verruigd grasland en (brandnetel)ruigte (foto's 31 en 32).

2.2 Voorgenomen plan

De Gemeente Weert is voornemens het sportpark aan het Vrakerveld opnieuw in te richten. Een impressie van de nieuwe inrichting is hieronder weergegeven (afbeelding 2 en 3). In afbeelding 4 zijn de contouren van de planonderdelen weergegeven, zodat duidelijk wordt welke wijzigingen optreden ten opzichte van de huidige situatie. De geplande voetbalvelden in het zuiden komen grotendeels overeen met de huidige sportvelden. In de noordelijke helft zullen enkele gebouwen worden afgebroken. Verder zullen hier en daar bomen en struiken worden verwijderd, maar er vindt ook nieuwe aanplant plaats.

Afbeelding 2. Vlekkenplan (naar: Cuppen 2024)

Afbeelding 3. Gepland wandelpad door bosje in zuidwesten

Afbeelding 4. Planonderdelen.

3 BESCHERMDE SOORTEN

Om een beeld te verkrijgen van de (mogelijk) aanwezige beschermde planten- en diersoorten binnen het projectgebied is literatuuronderzoek en een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Op basis van de verzamelde gegevens is beoordeeld of en zo ja, welke functie het projectgebied heeft voor beschermde soorten. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Omgevingswet opgenomen.

3.1 Inventarisatie

3.1.1 Literatuuronderzoek

De NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) is een natuurdatabank van Nederland waarmee online natuurinformatie opgevraagd kan worden. De databank geeft gevalideerde informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren. De NDFF bundelt ruim 100 databanken zoals de gegevens van het FLORON, De Vlinderstichting, RAVON, Sovon Vogelonderzoek Nederland en de Zoogdiervereiniging. Ook de gegevens van de broedvogelkartering door de Provincie Limburg zijn in de NDFF opgenomen¹. De NDFF-gegevens zijn geraadpleegd voor de periode 2019 – 2024 (maximaal 5 jaar oud) en hieruit zijn circa 100 relevante waarnemingen naar voren gekomen. Aan de hand van de verspreidingsgegevens is bekeken welke soorten binnen en in de (directe) omgeving van de projectlocatie zijn waargenomen, namelijk binnen het projectgebied inclusief een zone van 500 meter (het onderzoeksgebied). Deze soorten zijn weergegeven in tabel 1. Alle beschermde soorten in de beschermingscategorieën Habitatrichtlijn en Andere soorten worden in het overzicht getoond. Er is een kolom 'Vrijstelling' toegevoegd, waarin is aangegeven of de betreffende soort op de vrijstellingslijst van de provincie staat (zie bijlage 3).

Van de soorten in de beschermingscategorie Vogelrichtlijn worden de soorten weergegeven, waarvan een territorium is vastgesteld binnen het onderzoeksgebied. De lijst van waargenomen vogelsoorten binnen het onderzoeksgebied is langer dan die in tabel 1 weergegeven, maar het betreft incidentele waarnemingen (bijvoorbeeld foeragerende vogels – waarnemingen van overvliegende vogels zijn buiten beschouwing gelaten) – namelijk van:

- broedvogels, algemeen – appelvink, boomkruiper, heggenmus, pimpelmees, tijtjaf, vink, winterkoning, zwarte roodstaart en zwartkop;
- roofvogels en uilen – buizerd, torenvalk en wespandief.

Of de in tabel 1 opgenomen soorten binnen het onderzoeksgebied – en in het bijzonder het projectgebied – kunnen worden verwacht, wordt behandeld in paragraaf 3.2.

¹ In de onderhavige regio dateert de meest recente broedvogelkartering van 2017; omdat deze gegevens een goede indicatie geven wat er aan soorten verwacht kan worden, zijn soorten met territoria in en in de directe omgeving van het projectgebied ook in tabel 1 opgenomen

Tabel 1 Waargenomen beschermde soorten binnen een straal van circa 0,5 kilometer van het projectgebied in de NDFF (2019 – 2024).

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming*	Vrijstelling	Rode Lijst
Amfibieën en reptielen				
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	A	ja	
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	A	ja	
Groene kikker (Onb.)	<i>Pelophylax esculentus synklepton</i>	A	ja	
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	A	ja	
Insecten – dagvlinders				
Grote vos	<i>Nymphalis polychloros</i>	A		kwetsbaar
Vaatplanten				
Stijve wolfsmelk	<i>Euphorbia stricta</i>			
Broedvogels – algemeen				
Boomkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	VRL		
Ekster	<i>Pica pica</i>	VRL		
Grasmus	<i>Sylvia communis</i>	VRL		
Holenduif	<i>Columba oenas</i>	VRL		
Putter	<i>Carduelis carduelis</i>	VRL		
Scholekster	<i>Haematopus ostralegus</i>	VRL		
Zwarte kraai	<i>Corvus corone</i>	VRL		
Broedvogels - roofvogels en uilen				
Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	VRL		
Wespendief	<i>Pernis apivorus</i>	VRL		
Torenvalk**	<i>Falco tinnunculus</i>	VRL		kwetsbaar
Grondgebonden zoogdieren				
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	A	ja	
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	A	ja	
Steenmarter	<i>Martes foina</i>	A	ja	
Vleermuizen				
Vleermuis onbekend	<i>Chiroptera sp. Indet.</i>	HRL		
* HRL = soort van habitatrictlijn lijst IV, VRL = soort van Vogelrichtlijn, A = overige beschermde soorten ** soort met jaarrond beschermd nest (categorieën 1, 2 en 3; zie bijlage 2)				

3.1.2 Veldbezoek

Op 17 april 2024 is een verkennend veldonderzoek uitgevoerd in het projectgebied door een ecooloog. De weersomstandigheden waren hierbij droog, licht bewolkt, een temperatuur van 15°C en windkracht 2 Bft. Een aanvullende verkenning is uitgevoerd op 14 juni 2024 van het bosje in het zuidwesten, ook bij droog weer. De veldbezoeken zijn bedoeld de aanwezige biotopen te beoordelen en de daarbij te verwachten soorten in het gebied te kunnen inschatten. Eventuele waarnemingen van (beschermde) planten- en diersoorten zijn genoteerd. Op basis van deze gegevens is het gebied op geschiktheid voor beschermde planten- en diersoorten beoordeeld.

3.2 Interpretatie

In deze paragraaf wordt op basis van het literatuuronderzoek en het veldbezoek beschreven welke soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen het projectgebied en welke functie het projectgebied mogelijk vervult voor deze soorten.

3.2.1 Flora

Uit de gegevens vanuit de NDFF zijn geen waarnemingen naar voren gekomen van beschermde planten binnen het projectgebied. Het projectgebied bestaat grotendeels uit intensief gebruikte sportvelden, waar beschermde plantensoorten niet te verwachten zijn. De aanwezige bosschages hebben een vervuigde ondergroei en hierbinnen zijn evenmin beschermde plantensoorten te verwachten. Dit geldt ook voor het vervuigde grasland in

het uiterste zuiden langs de Suffolkweg Zuid. Ook in het bosje in het zuidwesten zijn geen bijzondere vaatplanten aangetroffen. Typisch voor dit bosje is de overvloedige begroeiing met klimop, dat zowel het grootste deel van de bodem bedekt (zie foto's 33 en 35) als om vrijwel iedere boom heen groeit (foto 36). Daarnaast komt in open plekken een dichte begroeiing met brandnetels voor (foto 34). Opvallend is het vrijwel ontbreken van braam. De boomlaag bestaat hoofdzakelijk uit beuk en gewone esdoorn en verder gewone es, ruwe berk en hazelaar (foto 46).

De meeste beschermde vaatplanten en de daarbij horende specifieke groeiomstandigheden zijn zeldzaam te noemen en zijn binnen het projectgebied niet aanwezig. Bij het veldbezoek zijn geen bijzondere vaatplanten waargenomen. In de bermen en langs bosschages zijn alleen algemeen voorkomende kruiden van voedselrijke omstandigheden aanwezig, zoals grote brandnetel, grote weegbree en ridderzuring. Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van beschermde vaatplanten kan op basis van de quickscan worden uitgesloten.

Voorkomen beschermde plantensoorten:

- Beschermde plantensoorten zijn afwezig binnen het projectgebied.

3.2.2 Vogels

3.2.2.1 Vogels – jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 3²)

Uit het literatuuronderzoek komen een tweetal vogelsoorten naar voren, waarvan het nest jaarrond is beschermd, namelijk de torenvalk en de wespandief.

Torenvalk en wespandief

Van de torenvalk en wespandief zijn alleen enkele incidentele waarnemingen beschikbaar in de NDFF, langs de noordgrens van het projectgebied. Er zijn geen gegevens bekend van een territorium of een nest. Tijdens het veldbezoek zijn de genoemde roofvogels in het projectgebied niet waargenomen.

3.2.2.2 Vogels – Omgevingsscansoorten (jaarrond beschermde nesten categorie 4)

Voor 'omgevingsscansoorten' geldt dat het nest jaarrond beschermd is wanneer de ingreep leidt tot het verdwijnen van de nestplaats en de omgeving onvoldoende alternatief leefgebied biedt.

Buizerd

Van de buizerd zijn alleen enkele incidentele waarnemingen beschikbaar in de NDFF, langs de noordgrens van het projectgebied. Er zijn geen gegevens van een territorium of een nest. Het projectgebied bevat wel geschikt leefgebied voor deze soort en er staan grote bomen, die geschikt zijn als nestboom. Er zijn ook enkele bomen met een groot nest in de top aangetroffen (foto's 6 en 27), deze kunnen door de buizerd gebruikt worden. Ten tijde van het veldbezoek zijn hier geen buizerds of andere vogels waargenomen, maar het betreft een momentopname, waaruit geen conclusies getrokken kunnen worden over het gebruik van de nesten door de buizerd. Wel kan worden opgemerkt dat het terrein sterk verlicht is en dat er in de avonden veel mensen aanwezig zijn, zodat het onwaarschijnlijk is dat de buizerd er broedt. Bij het veldbezoek aan het bosje in het zuidwesten, waarbij nesten door de dichte begroeiing niet konden worden geïnventariseerd, is wel een enkele keer een jagende buizerd waargenomen boven de boomtoppen. Maar alarmroepen, die duiden op de aanwezigheid van een nest, zijn niet gehoord.

3.2.2.3 Vogels – algemeen voorkomende broedvogelsoorten

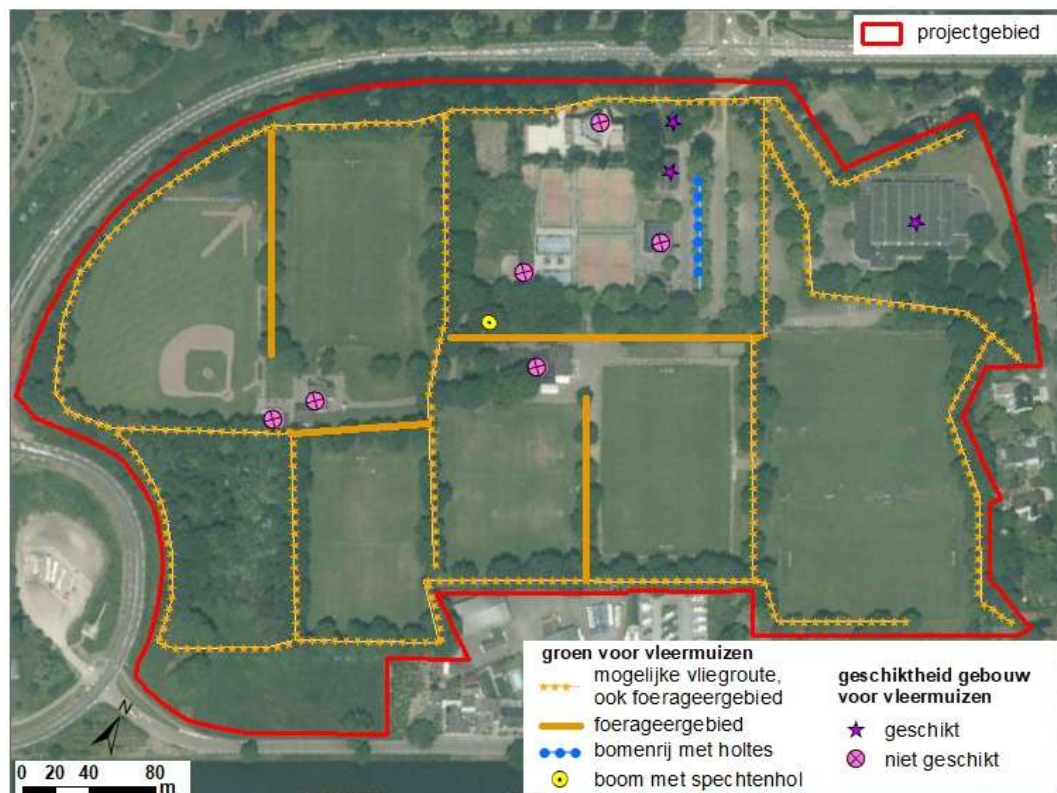
Uit de waarnemingen van de NDFF en de broedvogelkartering van de Provincie Limburg zijn territoria naar voren gekomen van de volgende soorten (zie tabel 1): boomkruiper, ekster, grasmus, holenduif, putter, scholiekster en zwarte kraai. Voor deze soorten maakt het projectgebied deel uit van geschikt nest- en foerageerbiotoop. Uit het veldbezoek is gebleken dat het terrein geschikt is voor algemene broedvogels in de houtopstanden. Ook zijn holtes aangetroffen in enkele aanwezige bomen (zie par. 3.2.3). Hierdoor kunnen holenbroeders niet uitgesloten kunnen worden. Gelet op de holtes is ook een territorium van de grote bonte specht aanwezig, maar tijdens het veldbezoek is deze soort niet waargenomen. De in par. 3.2.2.2 genoemde nesten waren ten tijde van het veldbezoek niet bezet. Mogelijk betreft het nesten van een ekster, houtduif of zwarte kraai. Deze soorten zijn

² Zie bijlage B2 Jaarrond beschermde vogels Limburg

tijdens het veldbezoek ook foeragerend waargenomen, evenals de roek en de witte kwikstaart. In de bomen zijn diverse zangvogels gehoord, waaronder de tijftijf.

Voorkomen beschermde vogelsoorten:

- nestlocaties van vogels met jaarrond beschermde nesten zijn binnen het projectgebied niet aangetroffen;
- nestlocaties van 'omgevingsscansoorten', met name van de buizerd, zijn binnen het projectgebied uit te sluiten;
- het projectgebied biedt geschikt leef- en broedgebied voor 'omgevingsscansoorten' en algemene broedvogelsoorten.

Afbeelding 5. Waarnemingen van (grote) nesten in bomen, boomholtes en geschiktheid gebouwen voor vleermuizen

3.2.3 Vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek (NDFF) blijkt dat er alleen een waarneming beschikbaar is van een onbekende vleermuissoort binnen het onderzoeksgebied (zone van 500 meter), maar niet binnen het projectgebied zelf. Op basis van de aanwezige biotopen, met name de bomen en bosschages en het grasland kan een algemene soort als de gewone dwergvleermuis zeker verwacht worden. Hieronder worden de verschillende functies nagegaan.

Verblijfplaatsen

Binnen het projectgebied zijn gebouwen aanwezig. De sporthal Boshoven in het noorden (zie foto 1) is niet erg geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Spleten, kieren en ruimtes onder dakpannen zijn er niet. Wel zijn er in enkele muren open stootvoegen, die mogelijk toegang verschaffen tot de spouw (foto 5). Deze stootvoegen zijn ruim genoeg voor de gewone dwergvleermuis. Verder zijn een tweetal panden in het noordwesten, met dakpannen en dakranden (foto's 11 en 12), ook geschikt voor deze soort. Voor de laatvlieger, een andere gebouwbewonende soort, zijn deze panden te laag. Het horecapand, De Bosuil, in het noordwesten (foto 13) bevat geen geschikte elementen voor de gewone dwergvleermuis. Dit geldt ook voor de overige panden binnen

het projectgebied (foto's 16, 18 en 22). Op afbeelding 5 is voor alle gebouwen binnen het projectgebied aangegeven of deze wel of niet geschikt zijn als vleermuisverblijfplaats. Verder zijn er enkele bomen met holtes aangetroffen (foto's 14 en 17), waaronder spechtenholen (foto 17). Deze zijn geschikt als verblijfplaats voor boombewonende soorten als de ruige dwergvleermuis en de watervleermuis. Bomen met holtes zijn eveneens op afbeelding 5 weergegeven. In het bosje in het zuidwesten konden holtes in bomen niet worden gezien vanwege de dichte begroeiing met klimop, maar de kans dat daarin holtes voorkomen is zeer klein en ook zijn de bomen niet erg oud. Er is een enkele dode boom aanwezig (foto 44), maar zonder holtes of gescheurde bast.

Foerageergebieden

De opgaande begroeiing binnen het projectgebied (zie de foto's in bijlage 4) biedt geschikt foerageergebied voor vleermuizen, zoals de boven genoemde soorten. Met name de gewone dwergvleermuis foerageert ook boven grasland. In hoeverre er binnen het projectgebied sprake is van essentieel leefgebied is op basis van deze quickscan niet uit te maken. Op afbeelding 5 zijn de foerageergebieden aangegeven.

Vliegroutes

Vleermuizen gebruiken over het algemeen lijnvormige elementen als bomenrijen en houtwallen als baken voor de vliegroutes. Binnen het projectgebied zijn meerdere bomenrijen aanwezig (foto's 10, 14, 15, 25 en 26), en langs de noord- en zuidgrens zijn bosschages aanwezig. In hoeverre er binnen het projectgebied sprake is van essentiële vliegroutes binnen het vleermuisleefgebied is op basis van deze quickscan niet uit te maken. Op afbeelding 5 zijn de (mogelijke) vliegroutes aangegeven.

Voorkomen beschermde vleermuissoorten:

- Op voorhand kunnen verblijfplaatsen van zowel gebouw- als boombewonende soorten niet worden uitgesloten binnen het projectgebied;
- op voorhand kan een essentieel foerageergebied niet worden uitgesloten binnen het projectgebied;
- op voorhand kunnen essentiële vliegroutes niet worden uitgesloten binnen het projectgebied.

3.2.4

Grondgebonden zoogdieren

In de NDFF zijn waarnemingen uit het onderzoeksgebied (projectgebied inclusief 500 m-zone) beschikbaar van de volgende soorten (vergelijk tabel 1): bunzing, egel en steenmarter. Van de steenmarter is er alleen een waarneming van een verkeersslachtoffer langs de Ringbaan Noord ter hoogte van het projectgebied. Binnen het projectgebied zelf zijn er geen waarnemingen. Ook tijdens het veldbezoek zijn geen waarnemingen van zoogdieren gedaan. De genoemde soorten staan op de provinciale vrijstellingslijst (zie bijlage 3), zij het dat de steenmarter alleen in een bepaalde periode van het jaar is vrijgesteld. Het is aannemelijk dat het projectgebied behoort tot het leefgebied van de steenmarter, enkele panden in het noordwesten (foto's 11 en 12) zijn in principe geschikt, al zijn er geen geschikte openingen aangetroffen. Het is dan ook niet waarschijnlijk dat er verblijfplaatsen in het projectgebied aanwezig zijn, maar geschikt foerageergebied is wel aanwezig. Er zijn in de NDFF geen waarnemingen bekend van de eekhoorn binnen de eerder aangegeven periode. Deze soort, die evenals de steenmarter alleen in een bepaalde periode van het jaar is vrijgesteld, zou binnen het projectgebied kunnen voorkomen, gelet op de aanwezige bomen. Er zijn tijdens het veldbezoek geen nesten van de eekhoorn vastgesteld, maar vanwege het loof kunnen eventuele nesten gemist zijn. Andere, streng beschermde soorten, als de das zijn evenmin uit de NDFF-waarnemingen naar voren gekomen, al is er voor de das wel geschikt leefgebied, met name het kort gemaaid grasland van de sportvelden. In de omliggende bosschages zijn tijdens het veldbezoek geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van een dassenburcht.

Voorkomen beschermde grondgebonden zoogdiersoorten:

- het projectgebied biedt geschikt leefgebied voor algemene grondgebonden zoogdieren, die op de provinciale vrijstellingslijst staan;
- wat betreft andere soorten van de vrijstellingslijst, die alleen in een bepaalde periode van het jaar zijn vrijgesteld: het voorkomen van de eekhoorn en verblijfplaatsen van deze soort binnen het projectgebied kan

op voorhand niet worden uitgesloten, maar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de steenmarter is zeer onwaarschijnlijk;

- het projectgebied bevat geen vaste rust- en verblijfplaatsen van strenger beschermde soorten, met name de das.

3.2.5 Amfibieën

Uit de NDFF komen alleen waarnemingen naar voren van algemeen voorkomende amfibieën, met name de bruine kikker, gewone pad, groene kikker en kleine watersalamander. Deze waarnemingen zijn overigens op ruim 450 meter naar het noorden gedaan. Binnen het projectgebied zijn er geen waarnemingen van amfibieën. Van reptielen zijn er in het geheel geen waarnemingen binnen het onderzoeksgebied beschikbaar. Binnen het projectgebied zijn geen geschikte voortplantingsplaatsen voor amfibieën aanwezig, in de vorm van poelen, sloten of vijvers. Wel kunnen de bosschages in de randzones fungeren als landbiotoop voor de bovengenoemde soorten.

Voorkomen beschermde amfibieën:

- Voortplantingsbiotoop van beschermde amfibiesoorten is binnen het projectgebied niet aanwezig, voor algemeen voorkomende soorten is er wel geschikt leefgebied (zomerhabitat) aanwezig.

3.2.6 Reptielen

Wat reptielen betreft, voor de levendbarende hagedis is een enkele, matig structuurrijke, bosrand geschikt (foto 20). Het is een soort van bos, heide en voedselrijke ruigtes. Regionaal gezien is de soort vooral bekend van het Weerterbosch en het Stamprooierbroek (Van Buggenum et al. 2009).

Voorkomen beschermde reptielen:

- Het projectgebied bevat geschikt leefgebied voor reptielen, met name de relatief minst kritische soort als de levendbarende hagedis.

3.2.7 Vissen

Binnen het projectgebied zijn geen geschikte oppervlaktewateren aanwezig voor het voorkomen van vissen. Hiermee kan de aanwezigheid van vissen binnen het projectgebied worden uitgesloten.

Voorkomen beschermde vissoorten:

- Het projectgebied is ongeschikt als leefgebied voor beschermde vissoorten.

3.2.8 Ongewervelden

Libellen

Het voorkomen van beschermde libellen binnen het projectgebied kan worden uitgesloten, er zijn geen geschikte biotopen (oeverzones) aanwezig. Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van libellen kan worden uitgesloten.

Vlinders

Het voorkomen van streng beschermde vlinders³ binnen het projectgebied kan worden uitgesloten, wegens het ontbreken van geschikt biotoop. Van de 'overige beschermde soorten' komen de meeste alleen voor binnen natuurgebieden (duinen, heide en vennen). Beschermde vlinders stellen namelijk specifieke eisen aan het voortplantingshabitat met waard- en nectarplanten. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Het projectgebied ligt wel op een locatie in Nederland waar de teunisbloempijlstaart te verwachten is (bron: NDFF verspreidingsatlas). Echter, het projectgebied bevat geen vegetaties waarin kruiden als de teunisbloem te verwachten zijn. Waardplanten

³ Er zijn een drietal (inheemse) Habitatrichtlijnsoorten: donker pimperlblauwtje, grote vuurvinder en pimperlblauwtje

van de volgende beschermde soorten zijn niet aanwezig: grote vos (zoete kers, wilg), kleine ijsvogelminder (wilde kamperfoelie), iepenpage (iep) en sleedoornpage (sleedoorn).

Kevers

Van de soortgroep kevers zijn er enkele beschermd, waarvan de volgende soorten in landbiotoop voorkomen: juchtleerkever, heldenbok, vermiljoenkever en vliegend hert. De eerstgenoemde soort komt in holle bomen voor, welke niet aanwezig zijn binnen het projectgebied. Voor het vliegend hert zijn oude eikenbomen nodig, die evenmin aanwezig zijn. De heldenbok komt in Nederland waarschijnlijk niet meer voor en is gebonden aan zieke eiken, welke evenmin in het projectgebied aanwezig zijn. De vermiljoenkever is gebonden aan oude, vochtige loofbossen. Dit type biotoop is afwezig. Overtreding van de Omgevingswet ten aanzien van kevers kan worden uitgesloten.

Voorkomen beschermde ongewervelden:

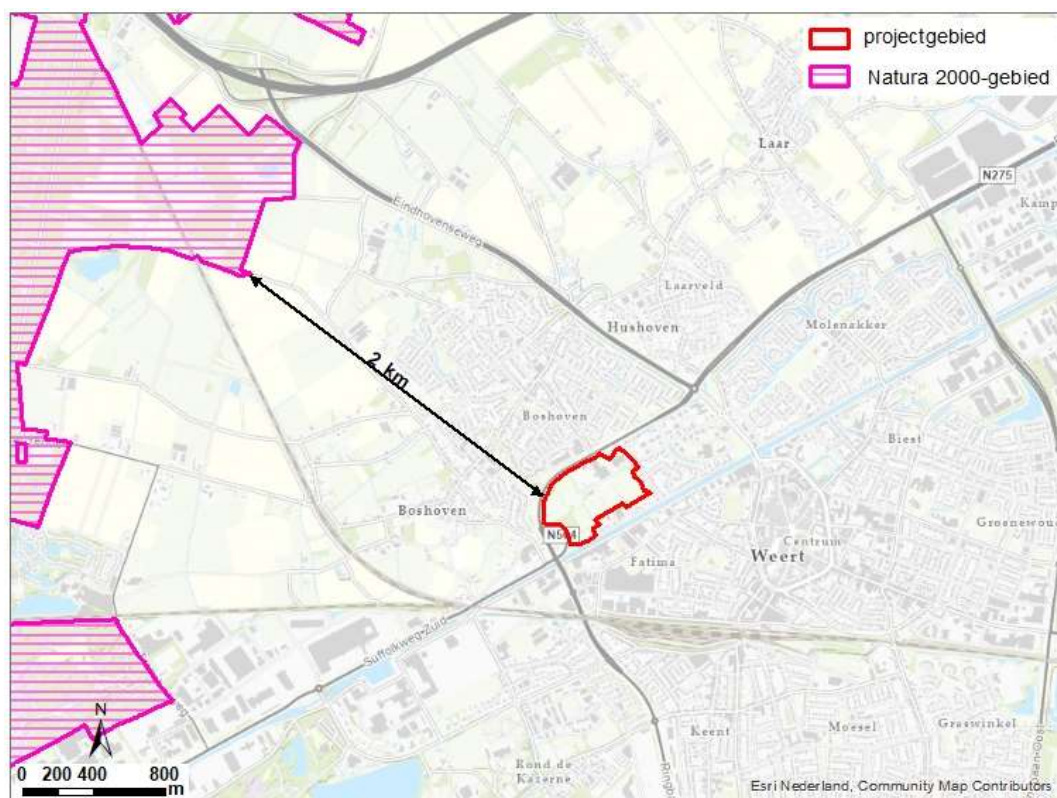
- Het projectgebied is niet geschikt als leefgebied voor beschermde insecten.

4 BESCHERMDE GEBIEDEN

In dit hoofdstuk is aangegeven of het projectgebied binnen of in de nabijheid van beschermde natuurgebieden gelegen is. Ook is nagegaan of binnen het projectgebied houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Omgevingswet. Daarbij is gebruik gemaakt van gegevens van de Provincie Limburg. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Omgevingswet opgenomen.

4.1 Natura 2000-gebieden

Het projectgebied is niet gelegen binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied (zie afbeelding 6). Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is het gebied Weeter- en Budelerbergen & Ringselven, dat op een afstand van minimaal 2 km naar het westen gelegen is.

Afbeelding 6. Ligging van het projectgebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden (bron: Natura 2000 Network Viewer).

4.2 Natuurnetwerk Limburg en Groenblauwe mantel

Er is geen sprake van overlap van het projectgebied met het Natuurnetwerk Limburg (NNL), het Limburgse deel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), dat sinds 2013 de voortzetting is van de EHS (ecologische hoofdstructuur). Uit afbeelding 7 blijkt dat het NNL buiten de ringwegen rond Weert ligt, terwijl het projectgebied daarbinnen ligt. Dit geldt ook voor de Groenblauwe mantel, de provinciale aanvulling op het NNN. Het natuurgebied De IJzeren Man, dat onderdeel is van het NNL, is het meest dichtbij gelegen beschermde gebied en ligt op 1,7 km naar het zuidwesten.

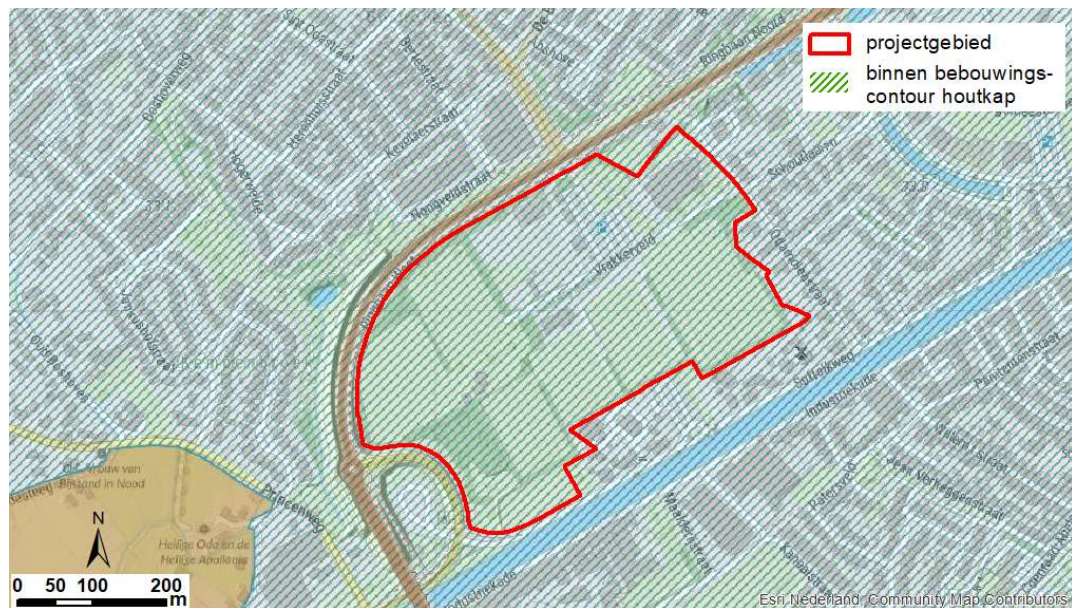

Afbeelding 7 Ligging van het NNL (groen) en Groenblauwe mantel (blauw) in de omgeving van Weert (Bron: Provincie Limburg)

4.3 Houtopstanden

4.3.1 Provinciaal beschermde houtopstanden

De houtopstanden binnen het projectgebied vallen geheel binnen de bebouwingscontour houtkap, zie afbeelding 8. Dit betekent dat voor kap van bomen er geen meldingsplicht is naar de provincie in het kader van het Besluit activiteiten leefomgeving (art. 11.113) binnen de Omgevingswet.

Afbeelding 8. Ligging van het projectgebied ten opzichte van de bebouwingscontour houtkap (Bron: Provincie Limburg).

4.3.2 Gemeentelijk beschermde houtopstanden

Het is nog niet bekend of en welke bomen gekapt moeten worden, omdat het herinrichtingsplan van het projectgebied nog niet voldoende uitgewerkt is. Er is voor de te kappen bomen wel sprake van een meldingsplicht naar de Gemeente Weert, die vervolgens bepaalt of een omgevingsvergunning vereist is. De Gemeente Weert hanteert een herplantplicht voor houtopstanden die in het plaatselijk bomenregister zijn opgenomen.

5 EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten van de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik in het projectgebied op de (mogelijk) voorkomende beschermde soorten. Op basis van het bronnen- en veldonderzoek (hoofdstuk 3) is het voorkomen van beschermde vaatplanten, insecten en vissen binnen het projectgebied uitgesloten. Hierbij is het optreden van een negatief effect op deze soorten of soortgroepen uitgesloten en worden deze verder niet meer behandeld in deze rapportage. Als laatste wordt aandacht besteed aan de gevolgen van de voorgenomen ingrepen op beschermde gebieden.

5.1 Beschermde soorten

Uit hoofdstuk 3 is gebleken dat binnen het projectgebied beschermde soorten voorkomen of voor kunnen komen. Per soortgroep worden de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ingreep aangegeven.

5.1.1 Vogels

5.1.1.1 Vogels – jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 3)

Binnen het projectgebied zijn ten tijde van het veldonderzoek enkele bomen aangetroffen met een groot nest. Het gaat vermoedelijk om nesten van kraaiachtigen, maar deze kunnen ook gebruikt worden door soorten als de torenvalk en de wespandief (die uit de NDFF-gegevens naar voren komen, zie par. 3.2.2.1). Gegevens over nesten van deze soorten in de directe omgeving zijn echter niet beschikbaar. Echter, de beide genoemde soorten zijn niet waarschijnlijk, de wespandief is zeldzaam in Noord-Limburg, broedt niet in stedelijk gebied en de soort heeft voorkeur voor sparren. De torenvalk broedt voornamelijk in en rond gebouwen. Bovendien is op het terrein felle verlichting aanwezig en er zijn veel mensen in de avonduren, zodat het gebied als nestplaats voor roofvogels weinig of niet geschikt is.

Verder zal ook het foerageergebied geen ingrijpende wijzigingen ondergaan, want de aanwezige bosschages, zeker in de randzones, blijven intact, op enkele bomenrijen na, met name in het zuiden. Er wordt per saldo meer groen toegevoegd dan in de bestaande situatie aanwezig is. Door de geplande ruimtelijke ontwikkeling zal derhalve per saldo geen leefgebied van deze soorten verloren gaan. Negatieve gevolgen voor soorten met jaarrond beschermde nesten kunnen daarom worden uitgesloten.

5.1.1.2 Vogels – omgevingsscansoorten (categorie 4)

De bovengenoemde bomen zijn eveneens geschikt voor 'omgevingsscansoorten' als de buizerd, al is ook deze soort tijdens het veldbezoek slechts incidenteel waargenomen, maar het betreft slechts een momentopname, weliswaar in het broedseizoen. Omdat er veel verlichting is op het terrein in de avonduren en er dan ook veel mensen aanwezig zijn, is het zeer onwaarschijnlijk dat er nesten van roofvogels op het terrein aanwezig zijn. Wat betreft mogelijke effecten geldt hetzelfde als wat hierboven over vogels van nestcategorieën 1 t/m 3 is opgemerkt. Er gaat binnen het projectgebied per saldo ook geen leefgebied voor deze soorten verloren, de oppervlakte groen blijft ongeveer gelijk, het gebied blijft het huidige parkachtige karakter houden.

5.1.1.3 Vogels – algemene broedvogels

Voor nesten van algemene broedvogelsoorten geldt dat er per saldo geen broedgebied verloren gaat, bovendien zijn er voldoende uitwijkmogelijkheden in de directe omgeving. Er is dan ook geen sprake van verlies van essentieel leefgebied voor broedvogels. Hierdoor is uitgesloten dat de gunstige staat van instandhouding van soorten in het geding komt.

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring van broedgevallen. Omdat alle in gebruik zijnde nesten van vogels tijdens het broeden zijn beschermd, kunnen werkzaamheden tijdens het broedseizoen leiden tot een overtreding van de Omgevingswet.

5.1.2 Vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek (NDFF) komen geen waarnemingen naar voren van vleermuizen binnen het projectgebied. Uit het veldbezoek blijkt dat er geschikte verblijfplaatsen voor zowel gebouw- als boombewonende vleermuissoorten binnen het projectgebied aanwezig zijn, ook is er geschikt foerageergebied en zijn er geschikte structuren voor vliegroutes van vleermuizen, zie afbeelding 5 in hoofdstuk 3. Voor de verschillende functies zal hieronder worden nagegaan wat de mogelijk negatieve gevolgen van het voornemen zijn.

Functie verblijfplaatsen

Het bepalen van de negatieve gevolgen van het verwijderen van de aanwezige opstallen die geschikt zijn als verblijfplaats, met name de sporthal in het noorden – waarin (mogelijk) spouwmuren voorkomen en die in het kader van het voornemen zal worden afgebroken – kan ook pas na vervolgonderzoek plaatsvinden. Verder komen in enkele bomen holtes voor, waaronder een boom met een spechtenhol, waarvan boombewonende soorten gebruik kunnen maken. Overigens is het niet waarschijnlijk dat de betreffende bomen worden gekapt, want deze liggen in de zones 'groen en natuur' en 'park groen & natuur' (zie afbeelding 2). In het bosje in het zuidwesten worden in de randzone ook enkele bomen gekapt voor het aan te leggen wandelpad, maar er zijn in die zone bij het veldbezoek geen bomen met holtes aangetroffen.

Functie vliegroute

De lijnvormige structuren blijven grotendeels intact, maar in het zuiden zal een enkele bomenrij verloren gaan. Negatieve gevolgen van het voornemen voor de betreffende potentiële vliegroute kunnen pas bepaald worden na vervolgonderzoek naar het voorkomen van vleermuizen binnen het projectgebied. Maar op voorhand is wel duidelijk dat de ingreep per saldo niet tot een wezenlijk verlies van vliegroutes (en ook foerageergebied) zal leiden, aangezien ook nieuw groen wordt gerealiseerd en eventueel te kappen bomen worden ruimschoots gecompenseerd. Het verlies van een eventuele vliegroute in met name het zuiden door het verwijderen van een enkele bomenrij is hooguit een tijdelijke verstoring. Er zijn, zoals uit afbeelding 5 blijkt, meerdere lijnvormige structuren die een vliegroutefunctie van een te verwijderen bomenrij kunnen overnemen. Binnen het projectgebied is een vrij dicht netwerk aan opgaande groenstructuren aanwezig.

Functie foerageergebied

Foerageergebied van vleermuizen zal in principe niet wezenlijk worden aangetast. De aanwezige sportvelden worden anders gestructureerd, maar grasland blijft aanwezig en bovendien blijven bosschages in de randzones gehandhaafd. Er wordt in het bosje in het zuidwesten een wandelpad aangebracht waarvoor onderbegroeiing en enkele bomen moeten worden gekapt, maar dit doet geen afbreuk aan de foerageerfunctie. Door meer licht of openheid kan de foerageerfunctie zelfs kwalitatief iets vooruitgaan. Er zijn voor de functie foerageergebied geen negatieve gevolgen te verwachten.

Conclusie

De conclusie is dat effecten op de functionaliteit van vaste rust- en verblijfplaatsen en vliegroutes van vleermuizen en daarmee gevolgen voor de gunstige staat van instandhouding thans nog niet in voldoende mate zijn te bepalen. Het gaat hierbij met name om onzekerheid ten aanzien van de functie verblijfplaatsen. Wat de functie vliegroute betreft kan op voorhand gesteld worden, dat eventuele negatieve effecten hooguit tijdelijk van aard zijn en zeker niet significant.

5.1.3 Grondgebonden zoogdieren

Het projectgebied vormt geschikt leefgebied voor diverse grondgebonden, kleine zoogdiersoorten die op de provinciale vrijstellingslijst staan, zoals bosmuis, egel en konijn. Voor deze soorten geldt dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is, wanneer dit deel van hun leefgebied verloren gaat, er zijn voldoende uitwijkmogelijkheden in de directe omgeving. De herinrichting zal echter niet tot verlies van biotopen leiden, er is na de ingreep per saldo geen groter bebouwd oppervlak dan in de huidige situatie. Het voorkomen van de eekhoorn is niet uit te sluiten, maar de ingreep heeft geen gevolgen voor het foerageergebied van deze soort, omdat aanwezige bomen en bosschages grotendeels intact blijven. Enkele bomenrijen (in het zuiden) en enkele bomen in het bosje in het zuidwesten gaan verloren, maar hierin zijn geen verblijfplaatsen van deze soort

aanwezig. Voor de steenmarter geldt dat aanwezigheid van verblijfplaatsen zeer onwaarschijnlijk is, voor deze soort blijft het foerageergebied intact.

5.1.4 Amfibieën

Binnen het projectgebied is geschikt schuilhabitat (zomerbiotoop) aanwezig voor algemene amfibieën van de provinciale vrijstellingslijst: bruine kikker, gewone pad, groene kikker en kleine watersalamander. Deze soorten zijn binnen het projectgebied, met name het gebied ten noorden van het projectgebied, aangetroffen. Er is geen sprake van essentieel leefgebied binnen het projectgebied, dat van het genoemde gebied wordt gescheiden door een druk bereden weg. Binnen het projectgebied zijn geen geschikte voortplantingswateren aanwezig. Significante negatieve gevolgen voor amfibieën zijn dan ook uitgesloten.

5.1.5 Reptielen

Er is door de aanwezige matig structuurrijke bosrand aan de zuidoostzijde tevens geschikt leefgebied aanwezig voor de relatief minst kritische reptielsoort levendbarende hagedis. De betreffende bosrand blijft door de voorgenomen ontwikkeling echter onaangetaast, waardoor negatieve gevolgen voor reptielen zijn uit te sluiten.

5.1.6 Algemene zorgplicht

Voor de mogelijk aanwezige algemene muizen- en amfibiesoorten (bijv. bosmuis, bruine kikker en gewone pad) binnen het projectgebied geldt in de Provincie Limburg een algemene vrijstelling. Dat wil zeggen dat in gevallen waar de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een overtreding van de verbodsbepalingen van de Omgevingswet, geen vergunning hoeft te worden aangevraagd. Ondanks de vrijstelling die geldt voor algemeen voorkomende soorten, is wel te allen tijde de algemene zorgplicht van toepassing (zie bijlage 1). Deze houdt in dat de ingreep en werkzaamheden zorgvuldig en met zo min mogelijk schade aan de aanwezige flora en fauna uitgevoerd moeten worden. Dit houdt o.a. in dat wanneer dieren worden aangetroffen, deze de gelegenheid moeten krijgen om te kunnen vluchten of (indien mogelijk) worden verplaatst naar een geschikte locatie buiten het projectgebied en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

5.2 Beschermde gebieden

In de omgeving van het projectgebied zijn, zoals beschreven in hoofdstuk 4 beschermde natuurgebieden gelegen. Aangegeven wordt, welke effecten deze gebieden (mogelijk) kunnen ondervinden van de voorgenomen ingrepen.

5.2.1 Natura 2000-gebieden

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is het gebied Weerter- en Budelerbergen & Ringselven, op 2 km afstand van het projectgebied gelegen. Door menselijke invloeden in het tussenliggende gebied zijn negatieve effecten door visuele verstoring als gevolg van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling op Natura 2000-gebieden uitgesloten. De bouwwerkzaamheden leiden naar verwachting op de genoemde afstand evenmin tot een significante toename in geluidsverstoring. Verder gaat de ingreep niet gepaard met storingsfactoren als verontreiniging en verdroging. Het is echter niet op voorhand uitgesloten dat er door de inzet van materieel bij de werkzaamheden stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden wordt veroorzaakt. Hiermee is het niet mogelijk om op voorhand uit te sluiten dat negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden optreden.

5.2.2 Provinciale gebiedsbescherming

De ingrepen vinden plaats buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en de Groenblauwe mantel. Vervolgstappen in het kader van de bescherming van deze gebiedscategorieën zijn daarom ook niet aan de orde.

5.2.3 Houtopstanden

Zoals in par. 4.3 aangegeven is nog niet bekend of en welke bomen gekapt moeten worden. Uit afbeeldingen 3 en 4 blijkt dat het vooralsnog alleen om een enkele bomenrij gaat in het zuiden van het projectgebied en een enkele boom in het bosje in het zuidwesten. Te kappen bomen worden binnen het projectgebied herplant.

6 CONCLUSIES

Op basis van de resultaten uit dit verkennend flora- en faunaonderzoek, blijkt dat met de herontwikkeling van het sportparkgebied aan het Vrakkerveld te Weert negatieve effecten veroorzaakt kunnen worden op beschermde diersoorten. Voor de verschillende soort(groep)en wordt beschreven welke verbodsbepalingen uit de Omgevingswet worden overtreden en in hoeverre dit de realisatie van het voornemen in gevaar kan brengen. Eventueel te treffen vervolgstappen worden daarbij aangegeven. Tot slot is vermeld welke gevolgen de gebiedsbescherming heeft voor de uitvoering van dit project.

6.1 Beschermde soorten

Uit de toetsing van de resultaten van het onderzoek aan de Omgevingswet blijkt dat bij de uitvoering van de ingreep mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn op met name broedvogels en vleermuizen. Verder kan de aanwezigheid van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën binnen het projectgebied niet worden uitgesloten en heeft men te maken met de zorgplicht.

6.1.1 Algemeen voorkomende broedvogels – rekening houden met het broedseizoen

Het is waarschijnlijk dat er in het broedseizoen vogels broeden in de aanwezige bomen en bosschages binnen het projectgebied. Het rooien van bomen leidt dan mogelijk tot negatieve effecten op broedvogels, zoals het doden of verwonden van vogels of het vernielen van nesten of eieren (Besluit activiteiten leefomgeving – Bal – artikel 11.37). Het is hiernaast tevens mogelijk dat als gevolg van de werkzaamheden vogels verstoord worden (idem).

In gebruik zijnde nesten zijn streng beschermd en mogen daarom niet worden vernield ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is geen vergunning in het kader van de Omgevingswet mogelijk. Er dient daarom voorkomen te worden dat nesten van vogels vernield worden bij de uitvoering van de werkzaamheden binnen het projectgebied. Er dient derhalve bij voorkeur gewerkt te worden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen duurt globaal van half maart tot half juli (voor houtduif tot november), afhankelijk van de weersomstandigheden en de betreffende vogelsoort.

6.1.2 Vleermuizen – nader onderzoek naar verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen

Er worden opstallen gesloopt, waarvan niet duidelijk is of deze verblijfplaatsen bevatten van gebouwbewonende soorten, met name de gewone dwergvleermuis. Het betreft met name de sporthal in het noorden met spouwmuren en – in het noordwesten – enkele opstallen met dakpannen en voor vleermuizen geschikte dakranden. Er dient daarom nader onderzoek naar vleermuizen (functie verblijfplaats) te worden gedaan, om zodoende te kunnen bepalen of er sprake is van overtreding van artikel 11.46 van het Bal. De bomen met holtes liggen in de zones ‘groen & natuur’ en ‘park groen & natuur’, zodat deze bomen behouden blijven. Mocht een boom met holte moeten worden verwijderd, dan zal eerst nader onderzoek worden uitgevoerd naar de functie verblijfplaats, bijvoorbeeld voor de ruige dwergvleermuis.

Vliegroutes

Er wordt, met name in het zuiden, een enkele bomenrij gekapt. Vooral nog betreft het vermoedelijk alleen een enkele bomenrij, die op afbeelding 4 is aangeduid als foerageergebied. Indien echter bomenrijen worden verwijderd, die op deze kaart zijn aangeduid als mogelijke vliegroute, dient eerst nader onderzoek naar de betreffende functie binnen het vleermuisnetwerk te worden gedaan.

Verlichting

Indien er wezenlijke veranderingen optreden in de verlichting van sportvelden binnen het projectgebied, zal in overleg met de ecoloog moeten worden bepaald of er nader onderzoek nodig is naar gevolgen voor vleermuizen.

6.1.3 Algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën— rekening houden met de zorgplicht

Het projectgebied is geschikt als leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdiersoorten en – in mindere mate – amfibieën (zomerbiotoop). De omgeving van het projectgebied biedt ruim voldoende alternatief leefgebied voor een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. Bovendien zal per saldo het oppervlak biotopen niet minder worden, omdat er geen extra verhard gebied bij komt.

Permanent significant negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling worden daarom niet verwacht. De aanlegwerkzaamheden hebben mogelijk wel een negatief effect op individuen van voorkomende soorten. Kleine zoogdiersoorten en amfibieën worden mogelijk gedood of vaste rust- en verblijfplaatsen worden mogelijk vernield (artikelen 11.27 e 11.28 Bal; zie bijlage 1).

6.2 Beschermde gebieden

6.2.1 Natura 2000-gebieden — berekening stikstofdepositie

Zoals beschreven in hoofdstuk 5 kan op voorhand niet worden uitgesloten dat door stikstofdepositie (vermesting en verzuring) negatieve effecten optreden op omliggende Natura 2000-gebieden. Hiertoe dient een aanvullend stikstofdepositieonderzoek uitgevoerd te worden. Voor de overige storingsfactoren geldt dat hiervan geen negatieve effecten te verwachten zijn op omliggende Natura 2000-gebieden.

6.2.2 Provinciale gebiedsbescherming — negatieve effecten uitgesloten

Het projectgebied is niet gelegen in een gebied dat is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN) of deel uitmaakt van de Groenblauwe Mantel. Negatieve effecten zijn hiermee uitgesloten.

6.2.3 Houtopstanden — kapmelding en compensatie

De eventueel te kappen bomen in het projectgebied vallen binnen de bebouwingscontour houtkap, zodat er geen meldingsplicht is naar de Provincie Limburg. Hiervoor geldt een meldingsplicht naar de Gemeente Weert, die vervolgens bepaalt of een Omgevingsvergunning nodig is. De Gemeente Weert hanteert een herplantplicht voor houtopstanden die in het plaatselijk bomenregister zijn opgenomen. Overigens is de intentie waardevolle bomen te behouden. Zo wordt in het zuidwestelijke bosje een wandelpad aangelegd, waarvoor mogelijk een enkele boom moet worden verwijderd, maar dit zal in overleg met de ecoloog plaatsvinden. Eventueel wordt de route van het wandelpad iets gewijzigd.

7 GERAADPLEEGDE BRONNEN

Buggenum, H.J.M. van, R.P.G. Geraeds & A.J.W. Lenders (red.). 2009. *Herpetofauna van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980-2008*. Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, Maastricht.

BLJ12, 2017. Kennisdocument gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus* Versie 2.0, april 2024.

Chinery, M., 2004. Nieuwe insecten gids. Tirion Natuur, Baarn.

Cuppen, P. 2024. Open Park Weert. Stedenbouwkundig concept. Paul Cuppen, 13-01-2024.

Diepenbeek, A. van, Twisk, P., 2013. Veldgids, Diersporen. KNNV Uitgeverij, Zeist.

Dietz, C. en A. Kiefer, 2017. Veldgids, Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist

Dijk, A.J., van & Boele, A., 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek.

Schauer, T., C. Caspari, en S. Caspari, 2016. Nieuwe plantengids voor onderweg. Kosmos Uitgevers, Utrecht.

Slagter, D., 2016. Winterflora bomen en struiken. Uitgeverij NatuurMedia, Amsterdam

Stumpel, T. en H. Strijbosch 2017. Veldgids, Amfibieën en reptielen. KNNV Uitgeverij, Zeist

Svensson, L., 2016. ANWB vogelgids van Europa. ANWB B.V., Den Haag

Twisk, P., A. van Diepenbeek en J.P. Bekker, 2016. Veldgids Europese zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist.

Nationale Databank Flora en Fauna

Nationale Databank Flora en Fauna: gegevensexport op 08-04-2024.

Websites

www.floron.nl

www.minez.nederlandsesoorten.nl

www.overheid.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.sovon.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.vleermuis.net

www.vlinderstichting.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdierveniging.nl

www.limburg.nl

www.echt-susteren.nl

<https://portal.prvlimburg.nl/viewer/app/default>

BIJLAGEN

B1 NATUURBESCHERMING

In deze bijlage vindt een beknopte toelichting plaats op de bescherming van planten- en diersoorten, Natura 2000-gebieden, het Natuurnetwerk Nederland, Provinciaal beschermde gebieden en houtopstanden.

B1.1 Inleiding

De Wet natuurbescherming (Wnb) is opgenomen in de Omgevingswet⁴ (Ow), die per 1.1. 2024 van kracht is. Het stelsel bestaat uit een algemene wettekst – de Ow zelf – dat per procesonderdeel nader is uitgewerkt in zogenaamde uitvoeringswetten (AMvB's) en de Omgevingsregeling. Eén van de AMvB's is het **Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)**. In het Bal staat de uitwerking van algemene regels voor activiteiten die rechtstreeks werken, waaronder een vergunningplicht voor zogenaamde Natura 2000-activiteiten en flora- en fauna-activiteiten.

In de Ow is een algemene zorgplicht opgenomen, het betreft een brede zorgplicht voor de gehele fysieke leefomgeving (art. 1.6 en 1.7 Ow). Eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat zijn activiteit of het nalaten ervan nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving, is verplicht om deze gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken dan wel de activiteit achterwege te laten. De algemene zorgplicht is in principe altijd van toepassing, tenzij een specifieke zorgplicht is opgenomen voor een bepaalde activiteit in de Ow (art. 1.8). De specifieke zorgplichten staan in het al genoemde Besluit activiteiten leefomgeving of het **Besluit bouwactiviteiten leefomgeving (Bbl)** genoemd en kennen een specifiekere (vandaar de naam) reikwijdte dan de algemene zorgplicht. Activiteiten die door het verrichten of nalaten aanzienlijke nadelige gevolgen kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving, zijn verboden volgens artikel 1.7a Ow. Deze activiteiten zijn nader begrensd, ter uitvoering van de richtlijn milieustrafrecht, in artikel 1.3 van het Omgevingsbesluit en betreft onder meer het verbod op het in water, lucht of bodem brengen van stoffen, trillingen, warmte of geluid met o.a. gevolgen voor landschappen of natuur, en het onder andere verwaarlozen van een beschermd landschap of beschermde natuur met aanzienlijke gevolgen. Daarnaast geldt er een algemeen verbod om zonder omgevingsvergunning bepaalde activiteiten te mogen verrichten (par. 5.1.1 Ow), waaronder een Natura 2000-activiteit en flora- en fauna-activiteit, tenzij anders geregeld in een omgevingsplan, waterschapsverordening of ministeriële regeling.

Een 'flora- en fauna-activiteit' is een activiteit met mogelijke gevolgen voor van nature in het wild levende dieren of planten' (art. 1.1 Ow). In feite is hiermee de soortenbescherming geregeld. Een 'Natura 2000-activiteit' is de benaming voor een activiteit die een kans heeft op een significant gevolg voor een Natura 2000-gebied. Hiermee is de gebiedsbescherming geregeld, maar alleen ten aanzien van Natura 2000-gebieden. De aanwijzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is geregeld in de Omgevingsverordening, conform art. 2.44, lid 4 Ow en art. 7.6, 1e lid **Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)**. Hieronder wordt nader ingegaan op respectievelijk de soortenbescherming en de gebiedsbescherming.

B1.2 Soortenbescherming

Als er sprake is van een flora- en fauna-activiteit, dient er rekening te worden gehouden met de regels in art. 11.27 Bal (specifieke zorgplicht), art. 11.28 Bal (voorkomen onnodig lijden dieren) en de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal (vergunningplicht bij schadelijke handelingen, regels vergunningsvrije gevallen). Hoewel de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.5 Bal alleen betrekking hebben op de bij wet beschermde soorten, gelden de artikelen 11.27 en 11.28 ook met betrekking tot de niet-beschermde soorten.

Specifieke zorgplicht flora en fauna

⁴ Voor onderstaande tekst is gebruik gemaakt van de in opdracht van het Netwerk Groene Bureaus opgestelde 'Handreiking Toelichting natuurbescherming onder de Omgevingswet'. Auteur: S. Hunink. 20.11.2023, versie 2.0

In het Bal is een specifieke zorgplicht opgenomen voor onder meer alle 'flora- en fauna-activiteiten' die, zoals hiervoor aangegeven, vrijwel alle ruimtelijke activiteiten betreft (art. 11.27 Bal). Deze specifieke zorgplicht komt in de plaats van de algemene zorgplicht die in de Omgevingswet staat (zie hiervoor). Iedereen die een flora- en fauna-activiteit uitvoert, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.27, 1e lid Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. In het tweede lid onder a is er met betrekking tot de reikwijdte van de zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten aangegeven dat deze plicht in ieder geval inhoudt dat moet worden nagegaan of er aanwijzingen zijn van de aanwezigheid van een aantal type soorten die kwetsbaar of bedreigd zijn. Deze soorten betreffen in Nederland van nature voorkomende:

- Vogelrichtlijn-soorten zoals genoemd in bijlage I Vrl en niet in die bijlage genoemde, geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten als bedoeld in artikel 4, 2e lid Vrl;
- Habitatrichtlijn-soorten als opgenomen in bijlage II, IV en V Hrl;
- nationaal beschermde soorten (bijlage IX Bal);
- dieren of planten die staan opgenomen op de Rode Lijsten;
- voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats.

Als deze aanwijzingen er zijn, moet worden vastgesteld of op voorhand op grond van objectieve gegevens nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten voor dieren van die soorten, hun nesten, hun foerageerplaatsen, hun voortplantingsplaatsen, hun rustplaatsen en hun eieren, of voor planten van die soorten. Zijn nadelige gevolgen niet uit te sluiten, dan wordt gevraagd om na te gaan welke nadelige gevolgen kunnen optreden en passende preventieve maatregelen te nemen, de activiteit te staken, of, als dat niet kan, passende herstelmaatregelen te nemen. Verder wordt er ook gevraagd om tijdens en na het verrichten van de activiteit na te gaan of de getroffen passende preventieve maatregelen de beoogde effecten hebben.

De zorgplicht geldt altijd voor alle in het wild levende soorten, ongeacht een eventueel van toepassing zijnde vrijstelling, gedragscode of vergunning. De zorgplicht voor soorten is bovendien niet beperkt tot de dieren en planten zelf, maar ook tot de directe leefomgeving van de soorten. Dat betreft voor dieren de foerageergebieden, rust en vaste verblijfplaatsen en plaatsen voor het grootbrengen van de jongen.

Om aantoonbaar aan de voorwaarden van de specifieke zorgplicht te kunnen voldoen, is het noodzakelijk dat de toetsing aan de zorgplichtbepalingen in een **quickscan** of **nader onderzoek** wordt vastgelegd. Hiertoe kan door een ecologisch adviesbureau – naast een bureaustudie door raadpleging van verspreidingsgegevens in tools zoals de NDFF – een 'Habitat-check' worden uitgevoerd naar het voorkomen van de genoemde soorten, op basis van de geschiktheid van het aanwezige habitat als leefgebied van deze soorten. Afhankelijk van het aan te treffen habitat, kan daardoor goed inzicht worden verkregen in het mogelijk voorkomen van soorten of soortgroepen. Of een nader onderzoek ook naar redelijkheid kan worden geleverd om de aanwezigheid te kunnen uitsluiten, zal afhangen van de opdrachtgever. Vervolgens moet worden beschreven in de quickscan of nader onderzoek of nadelige gevolgen kunnen worden uitgesloten of dat deze kunnen worden voorkomen, beperkt of ongedaan kunnen worden gemaakt door maatregelen zoals hiervoor aangegeven.

De soortenbeschermingsregimes

In de paragrafen 11.2.2 t/m 11.2.4 Bal zijn de verschillende soortenbeschermingsregimes opgenomen:

- § 11.2.2 Bal: omgevingsvergunning soorten Vogelrichtlijn
- § 11.2.3 Bal: omgevingsvergunning soorten Habitatrichtlijn
- § 11.2.4 Bal: omgevingsvergunning andere soorten

Onder iedere paragraaf zijn de vergunningplichtige gevallen en de vergunningsvrije gevallen aangegeven. In de Ow wordt niet meer gesproken over verbodsbepalingen waarvoor een ontheffing of vrijstelling kan worden verleend, maar over schadelijke handelingen die leiden tot een vergunningsplichtig geval. De inhoud van de **schadelijke handelingen** komen overeen met de verbodsbepalingen van de soortenbeschermingsregimes uit de Wnb, aangezien deze rechtstreeks voortkomen uit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn en internationale Verdragen en betreffen de volgende schadelijke gevallen:

Schadelijke handelingen Vogelrichtlijn (art. 11.37 Bal):

- het opzettelijk doden of opzettelijk vangen van van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in art. 1 Vrl;
- het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels ;
- het rapen en onder zich hebben van eieren van vogels;
- het opzettelijk storen van vogels;
- het verbod op het opzettelijk storen van vogels, geldt niet, als het storen niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de vogelsoort;
- het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

Schadelijke handelingen Habitatrichtlijn (art. 11.46 Bal):

- het in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk doden of opzettelijk vangen van in het wild levende dieren Hrl bijlage IV, onder a, Bern bijlage II, Bonn bijlage I (ex. vogels art. 1 Vrl);
- het opzettelijk verstoren van dieren;
- het in de natuur opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren;
- het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren;
- het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onder b Hrl of bijlage I verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied;
- het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

Schadelijke handelingen andere soorten (art. 11.54 Bal):

- het opzettelijk doden of vangen van in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder A;
- het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren;
- het opzettelijk in hun natuurlijke verspreidingsgebied plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van vaatplanten van de soorten, genoemd in bijlage IX, onder B;
- het verbod geldt niet voor bosmuis, huisspitsmuis en veldmuis, voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden;
- het verbod geldt niet als de activiteit uitvoering geeft aan een instandhoudingsmaatregel of passende maatregel.

De beschermde soorten staan per beschermingsregime aangegeven en betreffen alle van nature in Nederland voorkomende vogels conform art. 1 Vogelrichtlijn, dieren en planten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage I en II van het verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn, en andere soorten, genoemd in bijlage IX behorende bij art. 11.54 Bal (nationaal beschermde soorten).

Uitzonderingen vergunningplicht en vergunningsvrije gevallen

Voor instandhoudings- en passende maatregelen in het kader van het bereiken van Natura 2000-doelstellingen geldt een uitzondering van de vergunningplicht voor schadelijke handelingen. In het Bal zijn verder een aantal vergunningsvrije gevallen aangewezen per beschermingsregime waarvoor derhalve geen vergunningplicht geldt. Hoewel er enkele verschillen zijn, betreft het onder meer de volgende gevallen:

- in een programma aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. een Natura 2000-beheerplan; zie onder bij gebiedsbescherming);
- in een omgevingsverordening aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. de door de provincie vrijgestelde soorten – zie bijlage 3 - en handelingen);
- in een ministeriële regeling aangewezen flora- en fauna-activiteiten (bijv. de door de Minister voor N&S vrijgestelde soorten en handelingen). In art. 4.31 Or zijn de flora- en fauna-activiteiten genoemd in art. 11.54 Bal aangewezen als vergunningvrij voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkelingen of inrichting van gebieden (incl. gebruik) voor de soorten in bijlage VIIc Or);

- flora- en fauna-activiteiten die aantoonbaar worden uitgevoerd conform een per ministeriële regeling aangewezen gedragscode.

Beoordelingsregels vrijstelling of vergunning

Een vrijstelling of vergunning kan alleen worden verleend als is voldaan aan de beoordelingsregels die staan uitgewerkt in § 8.6.2 Bkl. De beoordelingsregels verschillen per soortenbeschermingsregime (uitgewerkt in art. 8.74j t/m art. 8.74l Bkl), maar komen kort gezegd neer op de beoordeling:

- a) of er geen andere bevredigende oplossing is,
- b) de activiteit nodig is vanwege een genoemd wettelijk belang, en
- c) de activiteit niet leidt tot verslechtering van de staat van instandhouding van de aangevraagde soort.

Daarnaast dient er met betrekking tot vrijstellingen voor soorten ook voldaan te worden aan de begrenziingsregels voor aanwijzing vergunningvrije gevallen en de vrijstellingsregels voor aangewezen gedragscodes die staan beschreven in het Bal.11.

Nest- en rustplaatsen van vogels – jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is. Hiertoe is door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in 2009 een indicatieve lijst met soorten opgesteld. De provincies Limburg en Overijssel hebben hiervoor inmiddels eigen beleid ontwikkeld (zie voor de Limburgse lijst bijlage 2). Voor de andere 10 provincies geldt dat de opgestelde lijst door het Ministerie van LNV gehanteerd wordt. Hierbij zijn vijf categorieën vaste nesten te onderscheiden:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, daarbuiten in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw, huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die (vrijwel) elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil, slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in, jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil).
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar tevoren hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijvoorbeeld oeverzwaluw, ekster en groene specht). Een omgevingscheck door een deskundige dient uit te wijzen of in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelfstandig een nieuw nest te bouwen of te zoeken.

B1.3 Gebiedsbescherming

B1.3.1 Natura 2000-gebieden

Aanwijzing, doelstellingen en beheerplan

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden die zijn samengesteld uit ofwel Speciale Beschermingszones (SBZ's) conform de Europese Vogelrichtlijn, ofwel SBZ's conform de Europese Habitatrichtlijn, of een combinatie van SBZ's. Natura 2000-gebieden worden aangewezen door de Minister van LNV. Per gebied zijn doelstellingen vastgesteld voor habitattypen of soorten. Deze zijn, net als de begrenzing van het Natura 2000-gebied, opgenomen in het aanwijzingsbesluit. De oppervlakte en de kwaliteit van de habitattypen dan wel de omvang en kwaliteit van de populatie van soorten en de maatregelen om de doelstellingen te realiseren, moeten worden uitgewerkt in een beheerplan, dat onder de Ow een verplicht programma wordt. De beheerplannen worden opgesteld door GS waar zich (het grootste deel van) het Natura 2000-gebied bevindt (art. 3.8, lid 3 Ow), of, door de relevante Minister, als het Natura 2000-gebied geheel of gedeeltelijk wordt beheerd door dat Ministerie of als de Staat (een deel) in bezit heeft (art. 3.9, lid 3).

Specifieke zorgplicht Natura 2000

In het Bal is een specifieke zorgplicht opgenomen voor Natura 2000-gebieden en bijzondere nationaal natuurgebieden (art. 11.6 Bal). Iedereen die activiteiten uitvoert die verslechterende of significant verstorende gevolgen voor een Natura 2000-gebied of een bijzonder nationaal natuurgebied kunnen hebben, moet nadelige gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken (art. 11.6, 1e lid Bal). In het tweede lid staat de nadere uitwerking van de specifieke zorgplicht. Er moet worden nagegaan of nadelige gevolgen op voorhand op grond van objectieve gegevens verslechterende of significant verstorende gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen kunnen worden uitgesloten. Als nadelige gevolgen niet te voorkomen zijn, dan verplicht de specifieke zorgplicht om met betrekking tot deze gevolgen passende preventieve maatregelen te nemen (art. 11.6, 2e lid onder d), of, als dit niet gaat, om passende herstelmaatregelen te treffen (art. 11.6, 2e lid onder f). Daarnaast verplicht de zorgplicht ook dat de effectiviteit van deze maatregelen worden gemonitord. De specifieke zorgplicht geldt altijd, dus voor Natura 2000-activiteiten maar ook voor activiteiten die conform een Natura 2000-beheerplan worden uitgevoerd.

Het is overigens niet zo dat als in het kader van de specifieke zorgplicht passende preventieve of herstelmaatregelen worden genomen, onder de vergunningplicht van een Natura 2000-activiteit uit kan worden gekomen. Mitigatie mag namelijk niet worden meegenomen in de voortoets van een project om te bepalen of het project leidt tot een kans op een significant gevolg en het project om die reden als een Natura 2000-activiteit moet worden beschouwd (zie hierna).

Beoordeling vergunningplicht projecten

Er is een onderscheid tussen een 'Natura 2000-activiteit' en andere type activiteiten. Een 'Natura 2000-activiteit' is volgens de definitie van het begrip zoals uitgewerkt in de bijlage bij art. 1.1 Omgevingswet een: 'activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied'

Een Natura 2000-activiteit is vergunningplichtig (art. 5.1, lid 1 Ow), tenzij er sprake is van een 'vergunningsvrij geval' (art. 11.16 t/m 11.21 Bal). Activiteiten die nodig zijn voor het beheer van Natura 2000-gebieden (om de doelstellingen te kunnen halen) of geen significante gevolgen hebben, vallen niet onder de regels voor een Natura 2000-activiteit. Er moet dan eerst worden getoetst wat de effecten zijn van een activiteit op Natura 2000-gebieden voordat duidelijk is hoe de activiteit moet worden aangeduid. Gezien de huidige praktijk is er daarmee de noodzaak voor het uitvoeren van een voortoets die deze helderheid kan bieden. De uitslag van deze toets is van belang voor het vervolg van de behandeling van de activiteit. Is er sprake van een Natura 2000-activiteit dat niet vergunningsvrij is, dan is er een nader onderzoek nodig in de vorm van een passende beoordeling voordat een vergunning kan worden verleend. De regels waar een Passende Beoordeling aan moet voldoen staan in art. 16.53c Ow en art. 8.74b Bkl. Is er ondanks mitigatie nog steeds sprake van een significant gevolg, dan kan de vergunning voor het project worden verleend als de zogenaamde ADC-toets met succes is doorlopen (art. 8.74b, lid 2 en 3 Bkl). Met betrekking tot de bepaling van mogelijke nadelige gevolgen als gevolg van de depositie van

stikstof, is er met betrekking tot de toetsing van Natura 2000-activiteiten in de wet een verplichting opgenomen tot het gebruik van Aeries Calculator (artikel 4.15 Or).

Als er uit de voortoets naar voren komt dat de activiteit geen 'Natura 2000-activiteit' is of als er sprake is van een vergunningsvrij geval, is er mogelijk nog wel sprake van een 'activiteit die nadelige (maar zeker geen significante) gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied of bijzonder nationaal natuurgebied'. Hoewel deze type activiteit niet in het stelsel Omgevingswet wordt genoemd, blijkt uit de wettekst en de toelichtingen hierop dat activiteiten op deze wijze moeten worden geïnterpreteerd: ondanks dat er geen vergunningplicht geldt, blijft de specifieke zorgplicht voor deze activiteiten van toepassing (zie hiervoor). De uitwerking van de specifieke zorgplicht en het feit dat de algemene en specifieke zorgplichten onder de Omgevingswet zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk te handhaven is, brengt met zich mee dat een vastlegging van de toetsing aan de specifieke zorgplicht sterk wordt aangeraden.

B1.3.2 Natuurnetwerk Nederland

Aanwijzing en begrenzing

De aanwijzing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is geregeld in de Omgevingsverordening, conform art. 2.44 Ow. De instructieregels voor de aanwijzing, begrenzing en de reikwijdte van het NNN zijn opgenomen in artikel 7.5 en Artikel 7.6 Bkl. In de Omgevingsverordening zijn (instructie)regels gesteld voor Omgevingsplannen van gemeenten en projectbesluiten (art. 7.8, 1e lid Bkl). Deze regels zijn gesteld in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Wezenlijke kenmerken en waarden

De wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN worden vastgesteld per Omgevingsverordening door de provincie conform artikel 7.7 Bkl. In de Omgevingsverordening is daartoe een natuurbeheerplan vastgesteld waar in de regel de bestaande natuurwaarden en het ambitieniveau zijn aangegeven middels natuurbeheertypen. Het hangt echter per provincie af hoe zij de wezenlijke kenmerken en waarden hebben gedefinieerd.

Beschermingsregime

Het beschermingsregime voor het NNN is uitgewerkt in art. 7.8, lid 2 Bkl, dat een instructieregel betreft voor uitwerking van het beschermingsregime in de Omgevingsverordeningen van provincies: *"De regels verzekeren in ieder geval dat de kwaliteit en oppervlakte van het natuurnetwerk Nederland niet achteruitgaan, dat de samenhang tussen de gebieden van het natuurnetwerk wordt behouden en dat, als binnen het natuurnetwerk activiteiten worden toegelaten die nadelige gevolgen kunnen hebben voor de wezenlijke kenmerken of waarden van het natuurnetwerk, deze gevolgen tijdig worden gecompenseerd, zodanig dat de kwaliteit, oppervlakte en samenhang van het natuurnetwerk behouden blijven."*

Een vergelijkbare instructieregel voor de bescherming van het NNN is opgenomen voor projectbesluiten die door het Rijk wordt vastgesteld in art. 9.3, lid 1 Bkl.

Tot nu toe zijn deze regels in nieuwe Omgevingsverordeningen beleidsneutraal overgenomen uit voormalige Omgevingsverordeningen en komen zij overeen met het beschermingsregime conform het Barro ('nee, tenzij'-principe aan de hand van zogenaamde ADC-criteria). Of nieuwe of gewijzigde Omgevingsverordeningen een ander beschermingsregime zullen bevatten, zal de toekomst uitwijzen.

Meer informatie over de ligging van het NNN en het geldende natuurbeheerplan met de huidige staat en het ambitieniveau van het NNN, is te vinden op de Informatiekaart Natuur.

Provinciale uitwerking

Sinds de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 geldt er een nieuwe omgevingsverordening die past binnen de regels van de Omgevingswet. De Omgevingsverordening Limburg 2014 is per 1 januari 2024 ingetrokken.

Provinciale Staten hebben deze nieuwe Omgevingsverordening Limburg vastgesteld in de vergadering van 17 december 2021 en gewijzigd op 16 december 2022.

De Omgevingsverordening Limburg kent voor een aantal onderwerpen andere regels, of regels onder een andere benaming dan de vorige omgevingsverordening. Het meest in het oog springt de natuur- en landschapsbescherming. De zones 'Goudgroene natuur', 'Zilvergroene natuur' en de 'Bronsgroene landschapszone' zijn gewijzigd. De Goudgroene natuurzone is onderdeel geworden van het Natuurnetwerk Nederland (Natuurnetwerk Limburg) en de Zilvergroene en Bronsgroene zones zijn samengevoegd tot de 'Groen-Blauwe Mantel'. Artikelen 7.5 en 7.6 betreffen respectievelijk de kernkwaliteiten van en de instructieregels voor de Groen-Blauwe Mantel. Artikelen 8.1, 8.2 en 8.3 betreffende bescherming van het Natuurnetwerk Limburg.

B1.3.3 Houtopstanden

De Omgevingswet regelt ook de bescherming van houtopstanden, namelijk in afdeling 11.3 van het Bal. Het betreft alleen houtopstanden van minimaal 10 are of rijbeplantingen van meer dan twintig bomen, gelegen buiten de door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Houtopstanden op erven en in tuinen, fruitbomen, windschermen om boomgaarden, kerstbomen en kweekgoed en populieren- en wilgenopstanden langs (water)wegen en landbouwgronden en ten behoeve van biomassa-productie (onder voorwaarden) vallen niet onder de werking van de Omgevingswet. In artikelen 9.14 t/m 9.19 van de Omgevingsverordening Limburg zijn regels opgenomen, bijvoorbeeld ten aanzien van de kapmelding en wijze van herplant. Kap van (delen van) houtopstanden dient vooraf gemeld te worden bij Gedeputeerde Staten. De provincie stelt bij verordening eisen aan de manier waarop deze melding moet worden gedaan. De geveldde houtopstand moet binnen drie jaar na kap worden herplant op deze locatie. Ook aan de wijze van herplant kunnen provincies bij verordening eisen stellen. Tevens kunnen provincies vrijstelling verlenen van de herplantplicht.

Daarnaast stellen gemeenten veelal aanvullende regels op ten aanzien van de kap van bomen (kapvergunningplicht). Deze regels betreffen meestal alleen de kap van bomen binnen de bebouwde kom en/of de kap van waardevolle of monumentale bomen.

B2 JAARROND BESCHERMDE VOGELNESTEN

In onderstaande tabel zijn de jaarrond beschermde vogelnesten in de provincie Limburg opgenomen.

Vogelsoort	Categorie	Vogelsoort	Categorie
Bijeneter	4	Oeverzwaluw	4
Blauwe reiger	4	Ooievaar	2
Boerenzwaluw	2	Paapje	4
Boomvalk	3	Ransuil	3
Bosuil	2	Raaf	3
Buizerd	4	Ringmus	4
Draaihals	4	Rode wouw	3
Gierzwaluw	2	Roek	1
Grauwe klauwier	4	Roerdomp	4
Grote gele kwikstaart	2	Slechtvalk	2
Grutto	4	Sperwer	4
Havik	3	Spotvogel	4
Huismus	2	Steenuil	1
Huiszwaluw	2	Torenvalk	3
Ijsvogel	4	Visdief	4
Kerkuil	1	Wespendief	3
Kramsvogel	4	Wulp	4
Kwartelkoning	4	Zomertortel	4
Oehoe	1	Zwarte specht	4
		Zwarte wouw	3

Categorieën

1: Jaarrond gebruikte nesten

2: Zeer plaatsrouwe broedvogel of afhankelijk bebouwing

3: Zeer plaatsrouwe broedvogel die ieder jaar terugkeert naar specifiek nest

4: Vogel dat jaarlijks terugkeert naar specifiek nest, maar voldoende flexibel om elders nieuw nest te bouwen.

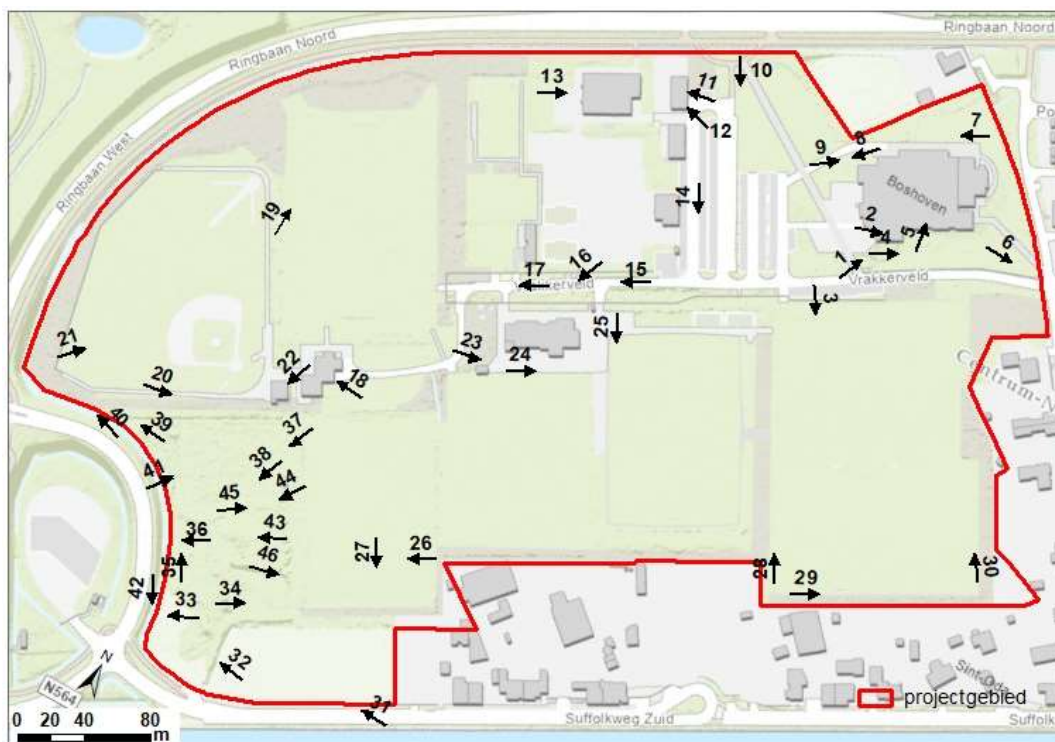
Echter, dusdanig kwetsbaar dat functionaliteit van leefgebied niet in het geding mag komen.

B3 PROVINCIALE VRIJSTELLING

Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Ten behoeve van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud heeft provincie Limburg een vrijstelling verleend voor de soorten zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Periode vrijstelling
Zoogdieren		
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Gehele jaar
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Gehele jaar
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Gehele jaar
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Gehele jaar
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Gehele jaar
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Maart-april en juli t/m november
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Gehele jaar
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Gehele jaar
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Gehele jaar
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Gehele jaar
Huisspitsmuis	<i>Crocodyrus russula</i>	Gehele jaar
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Gehele jaar
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>	Gehele jaar
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Gehele jaar
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Gehele jaar
Steenmarter	<i>Martes foina</i>	15 augustus t/m februari
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	Gehele jaar
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Gehele jaar
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Gehele jaar
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Gehele jaar
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>	Gehele jaar
Amfibieën		
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Gehele jaar
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Gehele jaar
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Gehele jaar
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Gehele jaar
Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>	Gehele jaar
Reptielen		
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>	Juli, augustus en september
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>	15 augustus t/m 15 oktober

B4 FOTO'S

Afbeelding b1. Fotolocaties

21

22

23

37

38

